

Obsah:	1
Plánované akce	2
Editorial	2
Slovo starosty	3
Přehled akcí 2014	4
Společenská kronika	
Jubilanti – 1.-6./2015	8
Smutná oznámení	8
Poděkování dárcům	9
K inspiraci (aj poučení)	
Vzpomínky na KPLU	11
Letem světem	13
Hastrman	14
Ze Slováckých pověstí – VIII.	15
Folklorní (i jiné) akce	
Mužský sbor	17
Letní soustředění Slováčku	19
65 let souboru Šafrán	21
Pod pálavským vinohradem u J.S.	22
Mikulášská besídka Slováčku	24
SK zas jednou sportující	25
Košť slivovice v Bukovanech	27
Cestami Modloslužebníků	29
Vinařovo okénko	
Vinařská putování – I.	30
Fotoreportáž z akcí	33
Receptář	
Holé kluky	39

*

Plánované akce – do: 6./2015	
---	--

Besedy u cimbálu:

18.4. - Slováček, Oblastní oběžní přehlídka dětských souborů, Charbulova

29.4. - od 17.30 hod. do 23.00 hod., s koštem vín

18.5. - (Po) od 18.00 hod. do 23.00 hod.

17.6. - od 18.00 hod. do 23.00 hod.

Další akce:

23.5 – 24.5. - účast na setkání Slováckých krúžků ve Skalici

3.6. - vernisáž MUDr. J. Holáska

Kromě uvedeného raději sledujte i web (www.kruzek.cz) či nástěnku (Joštova 7 – naproti Ústavnímu soudu).

*

Editorial:

Vážení a milí krúžkaři i další příznivci folkloru, tak se nám (redakční radě) konečně podařilo shromáždit dostatečné množství příspěvků, abychom mohli -byť se skluzem- vydat jarní číslo Krúžkozoru. Vypadá to tedy definitivně, že ani frekvence 3x do roka reálná nebude, tudíž redukuje na 2 čísla ročně. Řada příspěvků tím sice ztrácí na aktuálnosti, ale s tím nic nenadělám, hlavně že jsou...

Vzhledem k tomu, co všechno zajímavé se od října událo, je naše referování notně redukováno, jenže nikdo o tom nic nenapsal. Nějaké sliby sice byly – ale skutek utek...Bohužel. Něco se pokoušíme zachránit aspoň formou fotoreportáží, snad se tím přece trochu zavděčíme. Doby čilých a aktivních (hlavně psavých) členů už asi definitivně odezněly- že by to souviselo se starostou zmiňovaném stárnutím složek? – no zřejmě... Ale i tak jsou ještě pořád hezké

ohlasy (viz níže); vzdávat to snad nebudeme ještě muset. Nicméně- kdybyste s jarem nabrali novou mízu a reportáží přibylo, moc nás všechny potěšíte...

Připomínám (již poněkolkáté), že písemné materiály máte posílat mně, fotografické Mirkovi Dostálovi (adresy vzadu), jinak jsou s tím zbytečné komplikace a leccos by se ke všemu mohlo zatoulat.

A aktuálně Vám všem přeji krásné chvíle povelikonoční, čas na radovánky i zamyšlení a z jarních proutků mízu do žil.

Jiřina Lacinová

*

Milá paní Lacinová,

děkuju moc za zaslání říjnového Krúžkozoru. Vedete ho fakt dobře! Nepíšu to proto, že se tam vyskytuju ve spojení s různými popisovanými aktivitami, ale kvůli zajímavému čtení. Máte dobré autory, kteří nepíší "naplano", jen abyste jako spolek vykazovali nějakou činnost. V textech je cítit život a opravdový zájem. Jedno ale chci vypíchnout: Václav Štěpánek mne přivedl znovu do Strážnice. Jako bych tam opět byl! A navíc jsem díky němu mohl být u věcí, u kterých jsem fyzicky být nemohl, neboť bych se musel rozdvajit... I Václavovy kritické poznámky jsou osvěžující, protože případné. Krúžkozor je dobré čtení a solidní dokument pro folkloristy. A nejen pro ně. Srdečně zdravím

Jiří Plocek

*

Milí krúžkaři,

o několik řádků níže si můžete přečíst seznam všech důležitých akcí, které Slovácký krúžek v Brně v minulém roce absolvoval. Nebylo toho v žádném případě málo. Kromě velmi úspěšných besed se můžeme pochlubit několika velkými vystoupeními celého krúžku, z nichž nejspíš nejdelší představení, který kdy krúžek ve své více než staleté historii měl, byla tří a půl hodinová prezentace

na Slavnostech vína na Náměstí svobody v Brně. Kromě toho vystupovaly zvláště zejména naše sbory, které svým zpěvem provázely zajímavé kulturní akce, pořádané Etnografickým ústavem Moravského zemského muzea v Brně, Muzeem Jana Amose Komenského v Uherském Brodě a dalšími institucemi. Krúžek také v loňském roce organizoval úspěšné setkání Slováckých krúžků z Prahy, Brna a Bratislavy na Moravských kopanicích a zhostil se se ctí i mnoha dalších úkolů. Troufám si proto tvrdit, že krúžek dělal čest své zavazující tradici a chci věřit, že tak přes všechny těžkosti, s nimiž se musí potýkat (a k těm, které vidím jako limitující, patří např. malý počet zejména mužských tanečníků v taneční složce krúžku, stárnutí jinak stále velmi dobře zpívajících sborů, způsobené evidentně nezájmem mladších krúžkařů a dalších zájemců o tuto výstavní krúžkařskou činnost, problémy s vybíráním vstupného na besedách u cimbalu, atd.), bude i v letošním roce ozdobou kulturního života v Brně i na celé jižní Moravě.

Václav Štěpánek

*

Přehled akcí Slováckého krúžku a Slováčku v roce 2014

(dodal V.Š.)

- 15.1. Beseda u cimbálu v Klubu Univerzity obrany (dále jen UO) spojená s výroční členskou schůzí a výstavou krojových výšivek
- 1.2. 64. Slovácký ples na Výstavišti v Kongresovém centru s hosty z Hornácka (účast cca 600 návštěvníků)
- 1.2. Slováček vítal nové občánky v Bystrci
- 19.2. Beseda u cimbálu v Klubu UO s spojená s XIX. Oharkovým šmakem (koštem nakládaných okurek)
- 28.2. Vystoupení muziky a taneční skupiny na XIV. Plese Gymnázia INTEGRA BRNO v hotelu Continental Brno
- 3.3. Fašanková beseda u cimbálu v Klubu UO s programem a předváděním fašanku na Hornácku
- 4.3. Účast mužského pěveckého sboru na Brněnském fašanku
- 15.3. Vystoupení Slováčku v Bukovince
- 18.3. Tanečníci krúžku vystoupili na XVIII. Koštu pálenek v Novém Lískovci
- 22.3. Vystoupení mužského sboru na přehlídce sborů v Kněždubu (umístěno na YouTube)
- 23.3. 39. ročník dětských zpěváků Černovický zpěváček (Děti soutěžily ve 3 věkových kategoriích. Ze Slováčku v I. Kategorii obsadila 2. místo Zuzana Kroutilová a ve II. Kategorii její sestra Tereza 1. místo.)
- 3.4. Mužský sbor vystoupil za doprovodu BROLN v Besedním domě v pořadu k devadesátinám Českého rozhlasu Brno
- 3.4. Účast Slováčku na přehlídce dětských souborů – Jundrovská vonička
- 12.4. Slováček vítal nové občánky v Bystrci
- 23.4. Beseda u cimbálu v Klubu UO spojená s XII. Koštem ovocných pálenek (140 vzorků!) a udělení čestného členství krúžku etnologu, folkloristovi a folklórnímu zpěvákovi prof. PhDr. Dušanu Holému, DrSc. Za účasti pozvaných legendárních osobností folkloru (primáši Radek Kružík, Martin Hrbáč, Petr Mička, Jiří Burša,

- cimbalista Jura Petrů, zpěvák Martin Zálešák), výstava opravených krojů.
- 29.4. II. setkání krúžkových maminek s dětmi z řad bývalých členek taneční skupiny
- 8.5. Tradiční pochod Pálavou členů Slováckého krúžku
- 14.5. Setkání členů mužského sboru s prvním poválečným starostou krúžku Janem Stöhrem v Perné
- 17.5. Vystoupení všech složek Slováckého krúžku na zámeckém koštu vín v Bučovicích
- 21.5. Beseda u cimbálu v Klubu UO
7. 6. Akce Arabela – Vystoupení Slováčku pro CVČ Lužánky v Lužánkách
- 14.6. Účast Slováčku na dětském folklorním setkání v Modřicích
- 18.6. Beseda u cimbálu v Klubu UO
- 24.6. Mužský sbor vystoupil v rámci zahájení výstavy o Velké válce v Etnografickém ústavu Moravského zemského muzea v Brně s pásmem odvedeneckých písní
- 28.6. Slováček vystoupil na XIV. popovských hudebních slavnostech ve Štítné nad Vláří
- 4.7.–7.7. Zájezd souboru Slováckého krúžku na festival do Itálie do Sesto Calende
- 13.7. Účast mužského sboru na odhalení památníku Cyrila a Metoděje ve Světlé nad Javořicí
9. – 15.8. Letní souborové soustředění Slováčku v Blansku
- 30.8. Účast ženského sboru na XXV. Mezinárodním folklorním festivalu Brno
- 31.8. Účast Slováčku na XXV. Mezinárodním folklorním festivalu Brno
- 6.9. Vystoupení ženského sboru v Domově seniorů na Věstonické ul. V Brně Líšni
- 21.9. Vystoupení sólistek ŽS s muzikou Veronika na Křtu kalendáře Kytice Tišnovska s vernisáží obrazů St. Sedláčka (Tišnov – Pod Klucaninou)
- 24.9. Zajištění oslav 100. narození etnografa a zakladatele Etnologického oddělení Moravského zemského muzea doc. Dr. Ludvíka Kunze

- s účastí mužského sboru v prostorách Etnologického ústavu MZM, pořad se přenášel do rozhlasu
- 24.9. Beseda u cimbálu v klubu UO
 - 27.9. Vystoupení mužského, ženského sboru a muziky na hodech v Bukovince
 - 30.9. Tří a půlhodinové vystoupení všech složek Slováckého krúžku a Slováčku na Slavnostech vína na Náměstí Svobody v Brně
 - 2.10. Divadelní představení krúžku pro důchodce v Novém Lískovci
 - 4.10.–5.10. Krúžek organizoval setkání Slováckých krúžků z Prahy, Brna a Bratislavy na Moravských Kopicích
 - 4.10. Muzika Slováčku hrála na Sobotínském vinobraní v Šumperku
 - 9.10. Vystoupení taneční skupiny a cimbálové muziky v hotelu Maxim na Brněnské přehradě na V. Mezinárodní konferenci Bezpečná stavba od sdružení Společná vize
 - 15.10. Beseda u cimbálu v Orlovně Obřany s hody z Hanáckého Slovácka
 - 14.–15.11. Muzika Slováčku hrála na Svatomartinské huse v Dukovanech
 - 14.11. Vystoupení na večeru Encyklopedie folkloru
 - 20.11. Mužský sbor vystupoval s BROLN v pořadu k výročí L. Janáčka v Mahenově divadle
 - 20.11. Beseda u cimbálu v Orlovně Obřany
 - 22.11. Vystoupení mužského sboru na vernisáži knihy Ozvěny Velké války na Uherskobrodsku v Muzeu J. A. Komenského v Uherském Brodě
 - 7.12. Vánoční vystoupení ženského sboru v Galerii Skleněnka v Březině
 - 8.12. Vánoční vystoupení mužského a ženského sboru pro důchodce v Klubu seniorů na Václavské v Brně
 - 11.12. Vánoční vystoupení krúžku v Heršpicích u Slavkova
 - 16.12. Vánoční beseda v Klubu UO s vánočním programem

Společenská kronika

Jubilanti - 1.-6./2015

leden		Daniel	Ivan	70
duben	MUDr.	Šustr	Zdeněk	70
květen		Ningerová	Romana	50
	Ing.	Dostál	Miroslav	60
	PhDr.	Brešová	Jitka	60
	PaedDr.	Severin	František	70
	Ing.	Fajbus	Zdeněk	75
	Ing.	Třetina	Jan	85
červen	MUDr.	Holásek	Jiří	85

Blahopřejeme!

*

A bohužel máme i oznámení smutná :

Zemřela paní Jitka Farkasová

Na vánoční besedě krúžku 16. prosince nechyběla Jitka Farkasová, jako vždy v kroji a usměvavá. Když jsme se loučili, vzájemně jsme si přáli vše dobré do nového roku a slíbili si, že na lednové besedě u cimbálu se opět uvidíme. Nicméně, jak praví přísloví, člověk mívá, Pán Bůh mění. Před Silvestrem jsme od syna paní Farkasové dostali parte o smrti jeho maminky, která zesnula třináct dní po vánoční besedě krúžku, 29. prosince 2014, ve věku nedožitých 79 let.

Jitka Farkasová byla dcerou MUDr. Martina Skyby, jednatele krúžku v dobách před rokem 1948, jenž svou dceru také do krúžku přivedl. A jak mi její syn napsal, „maminka byla ráda, že mohla po mnoha a mnoha letech opět navštěvovat besedy a akce Slováckého krúžku. Vracela se tak do dob svého mládí, kdy do krúžku v dobách svých vysokoškolských studií v Brně chodila“. Jeho slova jen znovu dokazují, že

krúžek prostě provází toho, kdo jednou okusil jeho atmosféru, celý život... Svou lásku k hudbě a slováckým písničkám předala svému synovi i vnoučatům, s nimiž Slovácký krúžek také navštěvovala.

Budeme na paní Jitku vzpomínat.

Václav Štěpánek

27.3. 2015 zemřela paní Miroslava Skalníková

ve věku 75 r., po mnoho let aktivní členka Ženského sboru SK, na niž bude zase s přáním lehkého odpočinutí (neměla to s péčí o svou rodinu jednoduché, a věnovala jí cele posledních 5 let života) vzpomínat celý ženský sbor, co ji pamatuje a měl ji rád; takže kdo další jste ji znali, připojte též tichou vzpomínku.

JL

Poděkování

Děkujeme všem **dárcům krojů a krojových součástí**, především Bohuši Pavlíkové, Helence Beránkové, strýcovi Viktorínovi, paní Rybníčkové, Evě Štempelové, Mgr. Zdeňku Farkasovi.

*Marcela Linhartová
(ved. krojárny)*

Poděkování dárcům do tomboly

Chtěla bych (i za výbor) touto cestou poděkovat všem, kteří věnovali ceny do tomboly na letošní 65. Slovácký ples a přispěli tak k celkovému, a to nejen finančnímu, úspěchu celého večera.

Byli to: Adam Blahák, manželé Brešovi, Jan Břečka, Laďa Bulíček, Eliška Cicálková, manželé D'Ambrosovi, Veronika Divišová, manželé Dostálovi, Kristýna Dufková, Zdeněk Fajbus, Martin Ficker, Margita Filipová, Anna Formánková, Mirek Hebron, Jan Hořák, Jana Hůsková, Marie Charuzová, Libor Jan, Zdeněk Janáček, Alena Janíková, Yvona Janošíková, manželé Jelínkovi, Petr Koláček, Eva Kolaříková, Roman Krejčí, Zdena Kristová, Jakub Kroulík, Eliška a Jirka Kroulíkovi, manželé Kubicovi, manželé Kubínovi, Vladimír Kučera, Jiřina Lacinová, manželé Linhartovi, manželé Macháčkovi, Jitka Martínková, Marta Ningerová, Romana Ningerová, Bohunka Pavlíková, Pavla Pazourková, Pavla Podzimná, Josef Pokorný, Radka Pospíšilová, Johana Ptáčková, Eva a Pavel Rampulovi, Žeňa Rosenbergová, Jana Rosí, manželé Ryšaví, Jiří Saul, Veronika Smítková, Zuzana Škvařilová, Blažena Šmídová, manželé Štempelovi, Václav Štěpánek, Vít Tauchman, Jan Tolar, Iveta Turková, Jaroslav Ungerma, Alois Vala, Rostislav Viktorin, Lubomír Vylam, ženský sbor krúžku, Cech mladých blatnických vinařů, Nakladatelství Albert Boskovice a Slovácký krúžek v Brně.

Dále bych chtěla poděkovat chasě, která připravila losy a na plese se s ochotou pustila do jejich prodeje mezi všechny zájemce. Velmi děkuji za pomoc Ivetě Turkové, která věnovala čas výběru nových textů a Zuzaně Škvařilové, která pečlivě shromažďovala ceny. Zvláštní poděkování tradičně patří Romanu Krejčímu a Zdeňkovi

Fajbusovi za vystavení cen a Romanovi a Janě Kubínové za rozdělování všech 229 cen mezi šťastné výherce.

Prosím všechny budoucí výherce pro příští rok, aby si své výhry vyzvedli co nejdříve a neodkládali vyzvednutí cen až na odchod z plesu.

Ještě jednou děkuji vám všem!

Lucie Ryšavá (dříve D'Ambrosová)

K inspiraci (aj poučení)

Vzpomínky na KPLU

Jan Třetina

Chci zavzpomínat na klub přátel lidového umění, jehož činnost jsem zaznamenal v r. 1979 při OVKS Brno 1 (Obvodní vzdělávací a kulturní středisko). V r.1980 jsem se stal členem s legitimací č. 260 a z této doby jsem uschoval některé roční programy. Připomínají mně mnohé soubory i jejich významné představitele. Zakladatelem a zaníceným propagátorem folkloru byl Jaroslav Jurášek, přáteli zvaný Carda. Později jej nahradil náš krúžkařský starosta J. M. Krist. První besedy bývaly v ZK RaJ Brno a od podzimu r. 1980 v kavárně Union.

Klub na svých besedách seznamoval se soubory nejen z našeho slováckého regionu, ale i z celé Moravy, Čech, Slovenska, s romským folklorem a ukázkami z Rumunska a Bulharska. Mimo besed v uvedených prostorách pořádal ve spolupráci s rozhlasem i větší koncerty v různých sálech. Například v koncertu „Z tance do tance“ vystoupily soubory Javorničku, Javorníku, Májku, Polany, Valašského krúžku a cimbálové muziky Slovácko z Mikulčic.

V r. 1980 na členských besedách vystoupily soubory Olšava, Jánošík, romská muzika E. Horvátha se zpěvačkami E. Machálkovou, I. Horváthovou. Ukázky z hudebních výzkumů z Rumunska a Bulharska uvedla M. Hübschmanová. Brno se předvedlo s kapelou z muzea, brněnskými Gajdoši, tanečním souborem LŠU J. Kvapila s cimbálovou muzikou a primášem M. Melounem. Rok byl ukončen vánoční besedou s Javorníčkem, Javorníkem, s písněmi a tanci z Valašska s cimbálovou muzikou s primáši R. Sídlem a P. Navrátillem.

R. 1981 zahájil soubor Břeclavan s primášem MUDr. Kobzíkem a s podlužáckými zpěvačky L. Kobzíkovou, M. Sochorovou, K. Černou, jejím bratrem Jožkou, Z. Bařkou, J. Švachem a především J. Severinem oslavujícím v tomto roce 65. narozeniny. Úvodní slovo k pořadu měl PhDr. D. Holý. K této besedě mám osobní vzpomínku. Beseda byla beznadějně vyprodána a při předprodeji jsem byl mimo Brno. Podařilo se mi ale přidat k účinkujícím a pomohl s dopravou cimbálu služebním vchodem.

PhDr. D. Holý besedoval také o Samku Dudíkovi při vystoupení M. Dudíka a souboru Jánošík s písněmi a tanci ze středního a západního Slovenska. Protipólem bylo příští vystoupení z Čech Jaroslava a Josefa Krčka se souborem Chorea muzica a Chorea Bohemica se starými lidovými nástroji. V dalším pořadu vystoupil vysokoškolský soubor Javorina s primášem J. Blažkem, který později vystoupil v klubu se souborem Podlužan a nyní působí v cimbálové muzice J. Severina ml. Další cimbálovou muzikou byl Písečan se strážnickými lidovými písněmi se zpěvákem M. Harnošem. Již po třetí vystoupil soubor Javorník se zpěvačky a tanečnický. Jedna beseda byla věnována medailonu PhDr. Holého s cimbalistou S. Jakubíčkem a souboru písní a tanců Dúbrava při PF UJEP. Z cimbálových muzik to ještě byla muzika J. Čecha z Uh. Hradiště.

Bohatá byla vánoční beseda, ve které brněnští Gajdoši uvedli minioperu Jora a Manda a taneční skupina neznámé lašské motivy. Závěrem byl medailon sólistek BROLNU V. Grycové a její matky A. Končitíkové s doprovodem cimbálu S. Jakubíčka.

Bohatá činnost KPLU pokračovala i v dalších letech a dala příležitost k vystoupení desítkám dalších souborů -můžeme si ji připomenout i v dalších číslech Krúžkozoru.

Letem světem, aneb ze života bratrského krúžku v Praze

Mirek Dostál

Když jsem byl letos na tradiční návštěvě Moravského plesu v Praze, který pořádá Slovácký krúžek v Praze, jemně jsem si postesknul, že by měla být větší vzájemná informovanost mezi krúžky Praha, Brno a Bratislava. Odpověď na sebe nedala dlouho čekat a zakrátko jsem objevil ve své schránce dva výtisky Vědomosti (pro nezasvěcené poznamenávám, že se jedná o zpravodaj pražského Krúžku). Nemohu na našich stránkách předat vše, co jsem se z Vědomosti dověděl, tak alespoň vypíchnu některé zajímavosti ze života našich pražských bratří.

Podobně jako my pořádá pražský Krúžek jednou měsíčně besedy u cimbálu. Besedy jsou s rozmanitým programem, a pokud by někdo měl náhodou druhou středu v měsíci cestu do Prahy, vřele doporučuji navštívit KD Gong ve Vysočanech, kde se besedy konají.

Pěvecké sbory umělecky vede muzikantka a současně (jak jsem byl informován) velmi přísná, ale trpělivá a přátelská Soňa Plzáková. Z jejího článku si dovolím citovat pasáž, která dle mého názoru dosti dobře vystihuje nejenom způsob práce Soni, ale i zapálení zpěváků a zpěvaček: „... *Také letos se v listopadu konalo Setkání lidových muzik, kterého se zúčastnila naše kmenová muzika pod vedením Martina Sochora, mužský a ženský sbor – „Zpěvulenky“.* Pro všechny tři složky jsem připravila zcela nová pásma – balady z *Horňácka*. Netušila jsem, že to bude pro naše zpěvce a Zpěvulenky tak náročné. Ale bylo. Pro mužský sbor jsem připravila baladu

„Stála kačenka u Dunaja“, a protože se mi kdysi u Bohdana Obrovského podařilo zapsat všech 11 slok, tak jsme je zpívali...“

Mužský sbor krúžku, jak jsem se dověděl z článku Jožky Šenka, účinkoval 22. 2. 2014 na Moravském plese, 7. 6. na festivalu ve Slaném, 18. 6. při výročí muziky Dolina, 5. - 6. 7. na festivalu v Polsku, 13. 9. při Vinobraní v Tróji, 8. 11. při (již citovaném) Setkání lidových muzik v Městské knihovně a 10. 12. na Vánoční besedě Krúžku.

Ondra Sameš píše ve svém článku o aktivitách chasy: „... *Pod stárkováním Vojty a Kačky jsme vystupovali na našem Moravském plese s lhotáckými, které nás učil Petr Prášek a dále je připravil Tomáš Sláma. Několik rozmanitých pásem jsme předvedli na vystoupeních ve Slaném a na zájezdu v Polsku. Ve volnější atmosféře probíhalo Trojské vinobraní a vše zakončily kyjovské hody.*“

Jedna věc mě však v jeho článku upoutala: „... *raději jsem, když se to může vzít od začátku a důkladně – od toho, jak stojíme, jak chodíme, jak dokážeme ovládat své tělo. Naučit se charakteru písně, na které tanec stojí....*“ V této souvislosti jsem si vzpomněl, jak nás kdysi učili J. M. Krist a Zdena Jelínková tanec hornáckou sedláckou - pěkně se zvrtnutím, bez jakéhokoliv natřásání. Když dnes přijedu do Velké, musím bohužel konstatovat, že Hornáci už neumí takto sedláckou tancovat a natřásají se při ní jako sulc. Jediní, kdo ještě pěkně po starosvětsku sedláckou tancují, je chasa pražského Krúžku. Proto chaso Slováckého krúžku v Praze, tu je má poklona.

Hastrman - z vykládání mojého prastařečka

Oldřich Kúrečka ml.

Každý rok z jara sa rozlévala Dyja z břehů a zaplavovala celé Šústarky. Starodávné lúky patřily ke každému domu ve Starěj, dědily sa z pokolení na pokolení. Z týchto lúk si sena každý hospodář

považoval, bývalo vzácné, kvetlo tam barevné kvítí navštěvované hojně včeličkama, bylo léčivé pro dobytek, séklo sa za největšího květu travin. Jednú z jara sa stařečkovi Garšicovi podařilo se synem lúku poséct, byli spokojený, trávy bylo opravdu hodně, pokose byly husté a seno voňalo po celých Šústarkách. Za pár dní sa začala obloha zatahovat, tak stařeček s obavama šli sa podívat, esli by sa nedalo posečené seno stahnút do kop. Pustili sa po hrázi k Šústarkám, přešli trubku, kerá byla přes svodnicu a zostáli jak zkoprnělý. Uviděli na lúce člověka v zeleném, jak sa válá v seně a kolem sebja furiantyky rozhazuje pokose. Zostali jak bleskem uderený, mysleli si, že je to nejaký vandrák. Začali mu nadávat ty hulváte ledajaký, ideš z teho sena přeč, chceš aby ch t'a přetáhl hungovicú? Ale vagas stařečka ani neposlúchal. Vzteky bez sebja, rozběhli sa za falutem, oběma rukama ho chytli pod krkem, ale chlapisko v zeleném kaftaně sa nedalo a stařeček měli co dělat, aby ho zdolali. Náhle chlap všema silama začal stařečka tahnút k Dyji. V tú chvíli si uvědomili, že ten, s kerým sa pasují, je hasrman. S poslední silú ho uderyli a vysmekli sa mu z rúk. Chlap odskočil a velikým skokem žbluňkl do Dyje. Potom vystrčil hlavu z vody a vykřikl až sa to rozhlehlo po celých Šústarkách, "já si na tebja posvítím, mně neujdeš". Od tej doby sa stařeček přestali kúpat v Dyji, báli sa hasrmana. Aj můj stařeček Antonín jeho syn sa báli kúpat, enom si když tak máčali v Dyji nohy.

*

Ze Slováckých pověstí – VIII.

O dvou sestřách na Cimburku (*Osvětimany*)

Na hradě Cimburku u Koryčan žily dvě sestry Eliška a Jitka z Vartnova. Žily si spokojeně a bohabojně. Nedaleko hradu byl klášter sv.Klimenta. Byl již dávno v sutinách, jen v bídné chatřci žil postevník, kterému pro rozcuchanou kozí bradku říkali Kozel. Sestry čas od času mnicha navštěvovaly a přinášely mu něco k jídlu.

Nedaleko v Osvětimanech žil na dvorci pan Vavřinec a ten velmi rád přicházel k něčemu velmi lacino. Když zjistil, že sestry žijí na Cimburku samy a s nikým se v okolí nestýkají, zmocnil se hradu zbrojenou rukou a sestry uvrhl do žaláře, aby tam hladly zemřely.

Když sestry dlouho mnicha nenavštívily, šel za nimi na Cimburk a chtěl s nimi mluvit. Avšak pan Vavřinec na něj poštlval psy. Starý mnich Kozel se naposledy k hradu obrátil a zahrozil: „Ještě není všem dnům konec! Ty svojí odměny dojdeš, pane!“

Pan Vavřinec se šel po několika dnech podívat do vězení, a když zjistil, že obě sestry jsou mrtvé, v duchu si pomyslel: „Konečně jsem pánem na Cimburku.“ Klíč od vězení hodil do studny, aby se do vězení již nikdo nedostal. Ale potom pan Vavřinec neměl klidné noci. Stále se mu zdálo o umučených sestřích a rozhněvaném mnichovi.

Zanedlouho přiběhl postrašený pacholek, že nedaleko na stráni stojí obrovský kamenný mnich Kozel. Pán rozkázal, aby mnicha rozbili kladivy, ale kladiva od skály beze škody odskakovala. I sám pan Vavřinec popadl železný sochor, ale jakmile jej zvedl nad hlavu, obě ruce mu zchromly. Na pána padla taková hrůza, že prechal do hlubokých lesů, aby ho obrovský kámen nezavalil. Našli ho později utopeného v rybníčku pod Cimburkem.

Tak skončil zlý pan Vavřinec a uloupené zboží mu žádné štěstí nepřineslo. Jen kamenný mnich Kozel stojí před hradem Cimburkem dodnes.

Dodala J. Lacinová

(Literatura:

ŽARDECKÝ, Jiří „Slovácké pověsti“, Arca JiMfa, 1998)

Folklorní (i jiné) akce

Věčně při síle, aneb o aktivitách mužského sboru

Mirek Dostál

Mužský sbor Slováckého krúžku započal rok 2014 velmi aktivně a o jeho činnosti pojednávaly články v minulém Krúžkozoru. Ale ani na podzim roku nepolevili chlapi v aktivní činnosti. Již v září to bylo vystoupení v Bukovině (o něm pojednával článek Oslavy dnů Bukoviny), na toto vystoupení těsně navazoval koncert krúžku na slavnostech vína v Brně a s čtrnáctidenním odstupem vystoupení sboru na besedě krúžku, která se konala v Orlovně v Obřanech, kde krúžek předvedl hody z Hanáckého Slovácka pod taktovkou Uja Fa-ja.

Neuplynul ani měsíc a sbor se sešel na další akci, tentokrát v Perné na pozvání jubilujícího krúžkaře a emeritního starosty krúžku Jana Stöhra. O setkání, jehož se účastnil i další významný člen krúžku- D. Holý, pojednává Krúžkozor na jiném místě. V tu dobu již sbor intenzivně nacvičoval pod vedením D. Holého na důležité vystoupení sboru v připravovaném pořadu na zahájení Janáčkových dnů při příležitosti 160- letého výročí narození L. Janáčka. Koncert, jehož se náš sbor účastnil po boku největších současných folklorních hvězd, se konal 20. listopadu v režii B. Rychlíka, muzikantský doprovod zajišťoval BROLN. Naši chlapi nastoupili s písní „Kde sme šli na hody“ v Janáčkově zápise ze Lhotek. Já osobně si velmi vážím toho, že jsme se neztratili ani v sevření takových hvězd jako M. Dudíka (před námi) a D. Holého (po nás).

Za pouhé dva dny už jel sbor na další prestižní akci, tentokrát do Uh. Brodu, kde vystoupil při vernisáži knihy Radka Tomečka, Ozvěny Velké války na Uherskobrodsku. Vernisáž, na které vystoupil náš sbor s pásmem odvedeneckých písní do Velké války a s pásmem vojenských písní z Podluží, byla v Muzeu

J. A. Komenského v Brodě, pod záštitou vynikajících osobností Brodska, z nich uveďme alespoň ředitele muzea a velkého příznivce krúžku, P. Popelku.

To už pomalu přecházel advent a přišel čas vánoc. Vánoční koncerty zahájili někteří členové sboru svojí tradiční účastí na zpívání našeho ženského sboru v Galerii Skleněnka v Březině na Tišnovsku, aby hned druhý den v mírně pozměněné sestavě doplnili ženský sbor v Klubu seniorů na Václavské. Při vystoupení krúžku v Heršpicích tentýž týden a na vánoční besedě již účinkoval celý sbor.

Ani po nástupu Nového roku, který oslavili někteří členové tradiční „sabráží“ (sekání hrdel šampaňského) a bohatýrskou písní „Pod Slavkovem“ ve sklepě u Macháčků v Mělčanech, nepolevil sbor ve své činnosti.

Již 31. ledna zpíval sbor na prestižním koštu slivovic v Bukovanech na Kyjovsku, aby současně nacvičoval na nový projekt D. Holého – televizní pořad Modloslužebníci, který se dotýká

samého počátku krúžku. Intenzivní zkoušky, které metodicky usměrňoval D. Holý, přerušil snad jenom Slovácký ples krúžku a nácvik „podšablí“.

S podšablemi neboli šavlovými tanci ze Strání vystoupil sbor jak na fašankové besedě u cimbálu 16.2., tak na celobrněnském fašanku 17.2. Nestárnoucím tanečnickům z řad sboru hrál na harmoniku náš tradiční fašankový harmonikář Stanley, Mírek Stanislav bačoval, a na jeho ostré šabli jsme brzo měli nejvíce uzeneho ze všech skupin.

Zvláštní pozornost by si zasloužilo vystoupení sboru v pořadu Modloslužebníci, který připravil na základě podnětu D. Holého režisér B. Rychlík. V pořadu vystoupil sbor v plné sestavě a zpěvem doplnil diskutující pamětníky a odborníky v prostorách bývalé Hospody u Polénkú, nyní U formana, kde se skupina Modloslužebníků setkávala.

Tož chlapci, jen tak dál!

Letní soustředění Slováčku na Vyhlídce

Jitka Martinková

Jako každý rok i vloni v **srpnu 2014** uspořádal dětský folklórní soubor Slováček tradiční letní soustředění, kterého se zúčastnilo téměř 50 dětí.

Již potřetí jsme zavítali do objektu Vyhlídka u Blanska, v blízkosti Moravského krasu.

Soustředění se zúčastnily 3 věkové kategorie dětí – ze Slováčku I., II. i III., a rovněž i naše cimbálová muzika.

Program byl pestrý a velmi náročný. Kromě dopoledního a odpoledního tanečního nácviku, ve kterém jsme trénovali nové písničky, říkanky a taneční kroky, například z Kopanic, nás čekaly odpolední a podvečerní táborové hry, letos pod olympijskou vlajkou – tedy se sportovní tematikou a pod vedením nejstarších členů z řad

dětí. Nechybělo ani koupání v místní přehradě a závěrečný táborák s opékáním špekáčku.

Všechny děti byly velmi šikovné a i ty nejmladší předškolní zvládly náročné taneční průpravy. Největším zážitkem nejen pro děti, ale hlavně pro dospělé byla spolupráce těch nejmladších dětí s dětmi nejstaršími. Ve skupinkách všichni táhli za jeden provaz a vždy se přizpůsobovali nejslabším.

Velké poděkování patří tetinám, které svůj volný čas dětem věnovaly a něco nového je naučily, ale i pohladily a třeba přečetly pohádku. Byly to tetiny: Jitka, Terezka, Pavla P., Lída, Hanka, Katka a externě dojížděl i strýc Jura.

Věříme, že všichni budou na tento prázdninový týden v dobrém vzpomínat a těšit se na ten v příštím roce - vlastně už letošním.

65 let souboru Šafrán (8.11.)

Jiřina Lacinová

Vzpomněla jsem si na ně, když jsem nedávno obdivovala tisíce šafránů bělokvětvých na Lidečsku –ano, něžné kvítko, působivé svou prostou krásou v období rozpuku jara.

Soubor téhož názvu s námi úzce spolupracuje již řadu let (ba ledaskdo z našich řad k nim i konvertoval) - a ještě delší řadu let oblažuje svou pěveckou a taneční produkcí své vlastní posluchače a diváky. Letos oslavil úctyhodné půlkulatiny nádherným až bombastickým koncertem v židenickém Dělnickém domě, kde se kromě jejich vlastních členů- taneční složky a Sboru seniorů - představila i řada hostů, a ne ledajakých: CM Sylván, Hrubovrbecká muzika se zpěvačkou Evou Tučkovou (a jejími bratry Práškovými), Lidová hudba Za oponou, Dudačka, BEKURI, Zpěvné Trio, zpěvačka Žaneta Kiliánová, tanečníci z Čechovců, tanečníci SK v Brně.

Obdivovala jsem celou koncepci i choreografii vystoupení, bleskové krojové převleky Šafránů a profesionalitu i srdečnost všech účinkujících, jakož i pohostinné prostředí u stolků, nepochybně umocňující vřelou atmosféru v publiku (hojném). Nebudu uvádět své favority, kteří mě strhli (abych neukřivdila), všichni byli perfektní, ale přece mi to nedá, abych neřukla brilantní houslové sólo Luďka Běťáka -reminiscenci na někdejšího primáše Jaroslava Staňka z Hradištanu; závěrečný společný sbor všech přítomných byl impozantní (což asi lehce vykolejilo paměť moderátora...).

Po produkci následovala beseda u cimbálu s CM SK v Brně, které jsem se již neúčastnila, protože nádherných zážitků byla i tak hojnost.

Tak ať se jim daří a vzkvétají do tisíců, jako ty v Lačnově!

Pod pálavským vinohradem u Jana Stöhra (12.11.2014)

Libor Jan

Na vesnici shlíží shora sv. Urban, barokní, poctivá socha mezi búdami a vinohrady, a druhý sv. Urban nejinak působivý se nesl v krabici dobře zabalen do zmuchlaného „hedvábného“ papíru. A komu se nesl? Janu Stöhrovi, nejmladšímu starostovi Slováckého krúžku v Brně na počátku padesátých let, rodáku z Moravské Nové vsi, zpěváku, vinaři, více než dobrému příteli. V Perné (německy Bergen) – bylo to den po svatém Martinu – slunce zkrápělo žlutý vinných listů i běloskvoucí vápencové skály Pálavy, s výhledem do kraje, na mušovská jezera, v lehkém oparu zamlžením pokrytá. Patrona vinařů vlastnoručně vytvořil Jara Homola, aby byl potěchou hospodáře a ozdobou jeho přívětivého sklepa.

Nade vsí, jež je položena ve svahu pálavském, se tyčí ruina Sirotcího hradu, který se německy nazýval Waisenstein, to po rodu Sirotků (die Waisen, Orphani), jež získali značnou část krajiny pod vápencovým výronem země kdysi v první polovině 13. století. Jejich původní sídlo bylo v nedalekém Nejdku, na druhé straně horstva, kde měli vodou chráněnou tvrz. Výšiny však v té době volaly, a tak se vydali zbudovat pevnost z kusů již zmíněného vápence. Zanedlouho vymřeli. Nicméně vzpomínka na rozhraničení jejich vsi Nejdku a sousedních Přítluk, jež držel velehradský klášter, zůstala v paměti pergamenu dodnes. V roce 1292 templářský komtur Ekko stanovil na základě výpovědi místních svědků, což byli všechno Němci, že hranice má vést kolem velkého kamene, který nechal vytáhnout a zasadit jeho rodič – skutečně je tam použito latinské slovo genitor – třemi páry volů, aby to zůstalo na paměť a nikdo nemohl po smrti nic namítat, dále kolem již zeschlých a odumřelých stromů, na nichž ovšem byly stále viditelné záseky jakožto znamení, a pak středem místa zvaného Puorchstal, což nebylo nic jiného, než bývalé velké a významné hradiště doby velkomoravské, dodnes zřetelně patrné.

Ale zpět k oslavě. V milé společnosti členů mužského sboru a okrasy prostoru, jíž byla paní Holá, se zapomnělo na všechna běžná trápení a pochybení, hostitel spolu s Dušanem Holým připomněl dřívější doby krúžku a zpěv všech přítomných náladu přenesl do současnosti. „Zpívalo sa jak o dušu“, jak už to nemůže při takové příležitosti být jinak, vše zachycoval fotografickým přístrojem pohotově Zdeněk Janáček. Skvělý Stöhrův guláš – vařila, tuším, dcera, dnes místostarostka v Mikulově, vynikající jaterničky Jana Coufala a další dobroty náladu ještě zásadně zpříjemnily. Nu, a znovu a znovu se zkoušela ta zatrachtilá píseň ze zápisu Martina Zemana, kterou

skvěle zharmonizoval Leoš Janáček, uvedená ve sbírce pod názvem Pohřeb zbojníků aneb Das Rebellen Begräbnis, „Ked sme šli na hody...“. Dušan správně uváděl, že

celý název je hloupost, že jde o pohřeb zabitého hodovníka, nikoli zbojníka – ani to však nebýval moc rebel, jen tak na okraj. Ale stále nás učil frázování a správné odezpívání, s vytrvalostí moudrého profesora, který chce své nezbedné žáky dosti naučit.

Cesta do Brna proběhla dobře, byť mnozí byli malinko zmatení, a Janu Stöhrovi, kterému Mirek Hebron předal sošku zmíněného světce s mile našpulenými tvářemi, náleží sláva, vděk a chlapský polibek.

Mikulášská besídka dětského souboru Slováček

Jitka Martinková

Celosouborové vystoupení dětí ze Slováčku se nám podařilo naplánovat na období, kdy chodí Mikuláš, tedy na **začátek prosince (2014)**. Pronajali jsme si sál v KD Rubín a pozvali všechny rodiče, prarodiče i přátele folklóru, ale hlavně všechny děti ze Slováčku, abychom společně Mikuláše přivolali svým tancem a zpěvem. A on skutečně přišel v doprovodu anděla i čerta, a mohl tak spolu s diváky zhlédnout to, co se děti od začátku školního roku naučily.

V hodinovém programu se představily nejmladší děti z přípravy s pásmem her a říkanek „Co už umíme“, dále děti ze Slováčku I. s pásmem k vítání občánků „Vrána letí, nemá děti“, Slováček II. s pásmem „Tance z Uherskohradištska“ a nejstarší děti ze Slováčku III. předvedly tance ze Strání a z Kopanic. Doprovázela nás cimbálová muzika Slováčku s primášem Pavlem Popelkou.

Dětem se vystoupení povedlo, neboť sklidily velký potlesk od diváků i od nebeské a pekelné návštěvy, a rovněž dostaly i mikulášskou nadílku.

Poděkování patří zejména vedoucím jednotlivých složek, kteří s dětmi celoročně pracují:

Přípravka – Pavla Procházková a Lída Šimková

Slováček I. – Pavla D'Ambrosová

Slováček II. – Tereza Urbanová a Hana Pařilová

Slováček III. – Jitka Martinková a Jiří Skála

Muzika – Kateřina Fridrichovská

Mikuláš, anděl i čert nám slíbili, že se napříště zase přijdou na děti podívat. Takže už se moc těšíme.

SK zas jednou sportující

Jiřina Lacinová

To „jednou“ znamená po dvou letech abstinence (teda sportovní...)- nebyl sníh (a v létě ani Tatry nebyly, to už ne kvůli sněhu, ale kvůli výpadku naší cestovky). Třetí lednový víkend to sice taky na lyžovačku nevypadalo, ale už jsme to zkrátka nevydrželi - a tak že se bude aspoň chodit. A zpívat! Takže se chodilo a zpívalo.

Bylo nás asi 15 + dva tradiční psové (Ferdík, Bertík) bydleli jsme jako obvykle (Penzion „U pramene“ – jen

s novými provozovateli), a jako obvykle jsme toužebně vzhlíželi k obloze, zda nepřiplují mraky nadusané sněhem. Po prvním dnu (kdy jsem já s Vaškem L. putovala cestou k Žákové hoře- ale protože jsme po vzdálenost 15 kilometrů nenarazili na jedinou turistickou značku, tak nedoputovali) se konal v naší chatce folklorně zpěvný večírek. Myslím, že vydařený, a Slováckému krúžku jsme v žádném ohledu ostudu neudělali (vlastně-ly). Druhý den jsme se rozdělili do bojůvek dle odhadu příslušné fyzické kondice, a rozprskli se všemi směry. Já s Vaškem a Yvonou směr Dráteničky. Pěšky samozřejmě (jen my dámy s pomocí chodeckých holí -ty jsou vážně k nazaplacení-a mužští -Vašek s Ferdou- si vystačili bez). Čvachtali jsme po nacucaných loukách a žasli, kde všude se vynořily nové ploty a ohrady, podlézali elektrické ohradníky (ta tam taky nebyvaly) a pokoušeli se přes mlžný opar kochat vysočinskými výhledy. Když jsme prošli kolem Lisovské a Malínské skály (paráda!), přidali jsme se ke skupince mladých, která zvýšila naše chodecké tempo, a vystoupali k Dráteničkám (ještě větší Paráda!), až na skalní vrchol jsme se ale po zmrazcích nepokoušeli. Mezitím se otevřelo ocelově šedé nebe a začalo chumelit, vážně docela romanticky. Do naší oblíbené starobylé hospůdky se zelenou kachlovou pecí v Blatinách jsme dorazili docela zmáčení (shora i potem). Česnečka v chlebu a vyhlášené místní kynuté buchty byly vytouženou předběžnou odměnou před pochodem směr Fryšava. To už se průběžně setmělo a s klením jsme se probíjeli rozbahněným rozvoraným terénem, převážně v areálech zemědělských družstev...Osvětlená Fryšava nám poskytla zlatobílý pohled na ty nejkýčovtější zasněžené scenérie (jako obvykle jsem focením brzdila pochodové tempo- ale jinak to nešlo) a po silnici už to šlo samo, přes 28 km v nohách. Večeři jsem stihli přesně, ani ostatní bojůvky, pohybující se zřejmě spíše v nedalekém okolí, se nepoztrácely. Druhý zpěvný večírek se konal-díky blahovůli správce objektu a pochopení cizích hostů- v jídelně. Pochutiny se vršily a zpěvy (již nefolklorní) při Janíkovice kytáře nebraly konce a zněly údolím potoka (teď nevím kterého...) dlouho do noci. Navzdory tomu nás ráno přivítalo svěží a nadržené na pokus o běžkování v mokré

včerejší nadílce. Já jsem si běžky s sebou vůbec nevzala, ale i tak jsem s Ferdou pohodleně stíhala Yvonu, Alenu a Janu R. při našem pochodu na rozloučenou s Vysočinou. Moc to nejelo, tak jsme se zvolna v slunném dopoledni probili jen do hospody ve Studnici, pozdravili se s už přítomnou další částí naší sestavy, posilnili se (fakt tam vaří dobře), a trochu lítostivě se vraceli do základního tábora kolem hotelu Horník s kotci závodních alaskanů mého dávného musherského kamaráda Jirky Trnky.

Cesta domů obligátním Linhartovým Twingem ve mně opět vyvolávala nostalgii - ale co - za rok bude přece zas leden!...

Košť slovácké slivovice v Bukovanech (31.1.2015)

Miroslav Hebron

Onu sobotu se v sále Sokolovny v Bukovanech na Kyjovsku uskutečnil již XVIII. ročník Koštu slovácké slivovice a jiných destilátů, na který byl pořádajícím Mužským sborem z Bukovan pozván mužský sbor našeho Slováckého krúžku.

Jelikož byli pozváni také naši přátelé ze souboru Šafrán, zajistili jsme společnou dopravu autobusem od fy Vaverka, ve kterém zbývající volná místa obsadili další zájemci z řad členů krúžku. Dle přání pořadatelů jsme zazpívali několik písní z repertoáru sboru s pijáckou tematikou. Vystoupení nám usnadnil primáš Pepa Pokorný, který nás doprovodil na housle. Nejednalo se o nějaké oficiální pódiové vystoupení, pořadatelům šlo spíše o to, aby na koštu zazněla slovácká písnička ve volném zpívání, tak jak to na koštách bývá. K poslechu vyhrávala a zpívala také mladá CM Ohnica z Uherského Hradiště, se kterou jsme si rovněž dobře zazpívali.

A nyní k samotnému koštu: Bukovanský košť slivovice patří k největším akcím svého druhu na celé Moravě. Tentokrát se sešlo 1465 vzorků prezentovaných ve speciálních lahvích o obsahu 0,3 l. Svými vzorky pálenek vypálených z vlastních kvasů podpořila

pořadatele také většina členů našeho mužského sboru a je třeba říct, že se v konkurenci tak velkého počtu vzorků neztratil. Degustace proběhla 16.1.2015 za účasti 114 degustátorů, mezi nimiž byli také odborníci z Ústavu vinohradnictví a vinařství Zahradnické fakulty MZLÚ Lednice. Hodnocení se provádělo jako obvykle organoleptickým způsobem, přičemž se hodnotil počtem 0 – 5 bodů vzhled, čistota vůně, intenzita vůně, harmonie vůně, čistota chuti, intenzita chuti, harmonie chuti, jemnost dochuti, délka dochuti a celkový dojem. Každý vzorek mohl být ohodnocen maximálně 50 body. Diplomem bylo odměněno 632 vzorků s hodnocením 41 bodů a výše. Šampionem koštu se stal vzorek třešňovice z r. 2014 – 49 bodů, vystavovatel L. Karafiát z Prostějova. Málo platné, v Prostějově má holt pálení destilátů tradici. Dále byly oceněny nejlépe hodnocené vzorky v kategoriích slivovic, merunek, hrušek, jablek, broskví, mirabelek, třešní, višní, špendlíků, blum, rynglí, vínovic, ořechovek, višňovek a specialit, mezi kterými se objevily i vzorky pálenek z žita, dřínků, oskeruší, mišpulí či kdoulí. Z našich vystavovatelů byly nejlépe hodnoceny vzorky slivovice M. Dostála – 43 bodů, meruňkovice J. Homoly – 39 bodů, hruškovice M. Hebrona – 37 bodů a kalvados M. Hebrona – 47 bodů. Jako hosté jsme od pořádajícího MS z Bukovan dostali katalog se skleničkou a možností neomezené konzumace. Ke cti chlapům ze sboru je třeba říct, že této lákavé možnosti nikdo nepodleh a nevracel se do Brna „zkošťovaný“ (tímto trefným výrazem nás kdysi charakterizoval syn Jarka Homoly Ondřej, když jsme se jednou vrátili z koštu vína). Jistě k tomu přispěl i výborný kančí guláš a zabijačkové speciality, které na košttech pálenek zvláště v období masopustu nesmí chybět.

Domů jsme odjížděli v dobré náladě, v autobuse písnička následovala písničku a cesta do Brna nám velmi příjemně a rychle uběhla. Jelikož byla většina účastníků zájezdu na bukovanském koštu pálenek poprvé, byla to pro nás užitečná zkušenost spojená s příjemným zážitkem z typické regionální akce. Pro ty z nás, kteří pálí pálenky z vlastního ovoce to byla navíc výborná příležitost nechat si svoje pálenky do jisté míry objektivně posoudit a porovnat

s pálenkami jiných pěstitelů. Z tohoto pohledu mohu účast na koštu pálenek v Bukovanech vřele doporučit nejen všem, kteří pálí z vlastního kvasu, ale i ostatním krúžkařům.

Cestami Modloslužebníků (10.3.2015)

Libor Jan

Před 110 lety se zcela jistě scházela v hostinci U Polénků na tehdejší Rudolfské (Rudolfsgasse), dnešní České ulici, intelektuální mužská společnost, která si oblibovala zpěv a pití moravského vína. Počátky této stolní společnosti by

bylo možné hledat ještě hlouběji, někde v roce 1903, jisté je, že v letech 1905-1906 šlo o uskupení natolik etablované, že dokázalo vydat vlastním nákladem publikaci *Písničky Modloslužebníků* (1906), neb tak se zpěvumilovní vzdělanci sami nazývali. Název nepochybně vycházel z jistého liberálního uvědomění, šlo prostě trochu o truc tehdejší v pevných kolejích fungující oficiální společnosti.

Tato sešlost Modloslužebníků se stala podhoubím nejranějšího Slováckého krúžku: přesný vývoj znám není, ale buď šlo o přímý přerod s rozšířením původního jádra o mladší členy, především studenty české techniky, nebo jen o jakousi volnější inspiraci pro nově vznikající uskupení těchto mladých mužů pocházejících ze slováckých oblastí.

Pro pořad Folklorika se rozhodl tuto krúžkovou prehistorii přiblížit známý režisér a také častější dramaturg hornáckých slavností ve Velké nad Veličkou Břet'a Rychlík. Do bývalého hostince U Polénků, dnes známého jako restaurační zařízení U Formana, pozval 10. března 2015 (od 15 hod.) Mužský sbor Slováckého krúžku, který měl svým zpěvem evokovat ony mytické doby počátků, a dále pak vzácné hosty, kteří měli svojí hrou i vyprávěním připomenout události dávno minulé, stále však zaznamenaní hodné. Tak se s housličkami objevil „majster“ Martin Hrbáč a s malou basou Jura Petřů, z mladších třímali smyčec Petr Mička a Pepa Pokorný v čele hudecké muziky Slováckého krúžku. Krom B. Rychlíka měl slovo doyen našich etnologů, ale i zpěváků a Krúžku samého Dušan Holý, o krúžku zavzpomínal František Kašník, stolní společnosti dob přelomu 19. a 20. století v Brně přiblížil Karel Altman z Etnografického ústavu AV ČR. A jelikož členové raného krúžku pamatovali nemalými obnosy i na národně uvědomělé podniky, byly pozváni také zástupci tehdy podpořených institucí – Národního divadla v Praze a Čsl. obce sokolské. Hrál se a zpívalo jak o dušu, po natáčení se pokračovalo v jistém restauračním zařízení pod Špilberkem, naproti Turnhally. Nebylo mezi nimi vády, řekl by básnivý kmet, a písňě jim zněly v uších ještě dlouho po usnutí.

Vinařovo okénko

Vinařská putování – I.

Mirek Dostál

Motto:

Před časem si jedna z členek ženského sboru objednala v jisté restauraci v Praze pohárek vína. Když se vrchního zeptala, jaké víno jí může nabídnout, odvětil tento s bezelstným úsměvem, že bílé a

červené. Na další otázku, odkud pak že víno je, odpověděl tento „profesionál“, že z Makra (obchodní řetězec). Nu což, je to znalec!

Protože si myslím, že my krůžkaři přeci jenom máme k vínu poněkud jiný vztah, dal jsem si závazek, že se pokusím formou seriálu všem těm, kteří o to jeví zájem, přiblížit oblasti, místa a vinařské tratě na Moravě. Pokusím se najít zajímavosti, které se vztahují k jednotlivým tratím, obcím, či vinařům. Domnívám se, že popíjeme-li víno a víme něco o jeho původu či o prostředí, ve kterém vzniká, můžeme je vychutnat a objeovat daleko lépe a zážitek z jeho konzumace je pak násobný.

Vinařský zákon rozděluje vinařskou oblast Morava na podoblasti velkopavlovickou, mikulovskou, slováckou a znojenskou. Každá podoblast je tvořena různým počtem obcí, které mají ve svém katastru uznané vinařské tratě různých kvalit, na nichž se nacházejí jednotlivé vinice a i ty mohou být, a také jsou, rozdílných kvalit. Uvážíme-li že i zpracování vína je dáno rozdílnými možnostmi, profesionální úrovní a i vkusem jednotlivých vinařů, je jasné, proč právě víno je nápoj tak jedinečný a neopakovatelný. Je to i důvod, proč nad pohárkem vína tak rádi klábosíme, mudrujeme o něm a je nám při tom dobře. Putujme tedy krajem vína a zastavme se tam, kde víno roste.

Zastavení první - vinařská obec RAKVICE

Rakvice mají něco málo přes 2000 obyvatel, v jeho katastru o rozloze necelých 22 km² se pěstuje víno na uznaných vinařských tratích. Díky velmi příznivé poloze z hlediska klimatu i podloží zde vína dosahují vysokých cukernatostí a současně vysokých kvalit. Po stránce vinařské náleží Rakvice do velkopavlovické podoblasti. Uznané vinařské tratě jsou: směrem k Přítlukám Kozí horky, Krefty nacházející se na východních a jihovýchodních úbočích Přítlucké hory a směrem k V. Bílovicím, na jihozápadních svazích kopce Zimarky, trať Trkmansko. Z hlediska folklórního života náleží Rakvice

k rozhraní Hanáckého Slovácka a Podluží. Rakvická chasa pořádá pravidelně v červnu hody a v červenci hodky, na kterých lze vidět mládence ve žlutých nohavicích podlužáckých čizmách zdobených červenými střípci, oblečených do bohatě zdobené košele a tmavé kordulky s dlouhou vyšívanou pantlí, na hlavách se pyšní klobúk slavnostně ozdobený hedvábnými šmuky a kosárky. Děvčata v širokých naškrobených sukních se zástěrou ozdobenou po krajích vyšívanou krajkou, se širokými krajkovými rukávci a kordulkou ve stejné barvě jako sukně, doplněny bohatým krajkovým límečkem. Účes děvčatům kryje čepeček bohatě ozdobený umělými květy v několika řadách. Děvčata se v krojích odjakživa hrdě nosí. V okolí se prý říkávalo, „nesú se hrdě jak Rakvičanky“.

Do Rakvic však návštěvníky nejvíce lákají výpravy za dobrým vínem, které lze nejlépe ochutnat při dnech otevřených sklepů konaných dvakrát do roka. Protože jsem loni v listopadu den otevřených sklepů navštívil, mohu se podělit o dojmy, které ve mně rakvické sklepy zanechaly.

Na Den otevřených sklepů bylo v Rakvicích otevřeno celkem 15 sklepů z celkového počtu 110 (nestarší jsou ze 17. století), z nichž se mi podařilo navštívit devět. Nemohu zde podrobně popisovat jednotlivá zastavení, což by také zajisté čtenáře rychle unavilo, pouze se soustředím na některá zajímavá místa a některé postřehy z mé pouti po sklepech. Již před návštěvou Rakvic jsem znal vína Réva Rakvice, což je největší rakvické vinařství, které pravidelně vystavuje v rakouském Poysdorfu a sklízí tam zasloužené ocenění, především za speciální vína, jako jsou výběry z bobulí či ledová vína. Prohlídku sklepů jsem však zahájil návštěvou malých vinařů, kteří vyrábějí vína tradičními selskými technologiemi. Zde mi byla nabídnuta bílá vína sice s vysokým buketem, ale v ostatních charakteristikách více-méně průměrná. Velmi dobrým dojmem na mne však zapůsobilo vinařství Vinopa, které již patří do kategorie středních vinařství, přestože majitelé vycházeli ze stejných podmínek jako okolní vinaři. Dobrou realizaci podnikatelského záměru se jim však podařilo vybudovat (za použití dotací EU a vlastního enormního nasazení) velice

moderní provoz a jejich vína tomu odpovídají při současném individuálním charakteru vzorků. Na druhou stranu jsem byl poněkud zklamán sklepem největšího podniku Réva Rakvice, kde jsem okoštoval pouze vína připomínající sortiment v obchodních domech, vína, o kterých říkám, že jsou bez duše. Zajímavostí zde však byla nabídka nealkoholických moštů. Třetí sklep, který mi zůstal v paměti, byl sklep Vinařství Straka. Toto vinařství lze pochválit nejen za nápadité viněty, ze kterých na vás kouká straka-pták, ale především za kvalitní náplň bílých a červených vín v kategoriích přívlastková vína. V jednom ze sklepů jsem narazil na Rakvičanky doprovázené harmonikářkou, což jsem jako zpěvák a folklorista nemohl ignorovat a připojil jsem se i svým zpěvem. Zkrátka, návštěva Rakvic v Den otevřených sklepů stála za to.

*

Fotoreportáž z akcí od 10./2014 do 3./2015:

Slovácký krúžek v Brně

Hody z Hanáckého Slovácka v Orlovně Obřany

Slovácký krúžek v Brně

Vánoce v Krúžku

Slovácký krúžek v Brně

Sbory zaspívaly Mirkovi Stanislavovi k 60-inám.

Slovácký krúžek v Brně

Slovácký krúžek v Brně

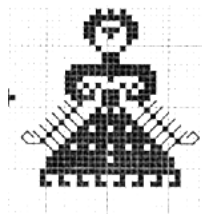

Na fašanku bylo veselo!

Fota reportáže dodali: J.Lacinová, K. Barták, J. Coufal, P.D'Ambrosová.

Receptář

Holé kluky–šulánky (*Uherskohradištsko*)

Suroviny:

500 g brambor, 500 g hrubé mouky-dle potřeby, 1 vejce, sušené oskeruše, cukr-dle chuti, sůl, 3 polévkové lžíce másla.

Pracovní postup:

Uvaříme celé brambory i se slupkou. Po vychladnutí je oloupeme a nadrobno nastrouháme. Do nastrouhaných brambor přidáme hrubou mouku, vajíčko a zpracujeme ve vláčné těsto. Z těsta vyválíme cca 3 cm tlustý válec a poté ho nakrájíme na kousky, které pak dlaní vyvalujeme na malé válečky. Válečky klademe do vroucí osolené vody a vaříme, dokud nevyplavou na povrch. Vybereme z vody, klademe na talíř, sypeme postrouhanými umletými oskerušemi s cukrem a políváme rozpuštěným máslem.

dodala JL

(Zdroj:

„Kuchařka tradičních pokrmů na Slovácku“- Region Slovácko 2010)

A dobrou chuť!

*

Závěrem lidová pranostika

(ale vyplnit by se tentokrát žádná nemusela...)

*Prší-li na svatého Vojtěcha (23.4.),
neurodí se švestky.*

*Svatého Marka (25.4.) deštivo -
sedm týdnů blátivo.*

Májová voda vypije víno.

Na tomto čísle se podíleli: J. Lacinová, M. Dostál, autoři příspěvků.
Fotografie dodali: J.Lacinová, K. Barták, J. Coufal, P. D' Ambrosová, Z. Fajbus.
Redakce si vyhrazuje právo redakčních úprav zveřejňovaných příspěvků.
Redakční uzávěrka příštího čísla bude mailově oznámena dle určení výboru.
Příspěvky zasílejte na adresu jir.lacinova@seznam.cz
Fotky zasílejte na adresu: dostal.mirda@seznam.cz

Krúžkozor vydává Slovácký krúžek v Brně za finanční podpory statutárního města Brna.

Vychází 2x ročně nákladem 90 kusů.

Je též publikován na www.kruzek.cz.

Odpovědný redaktor: Jiřina Lacinová

Autor obálky: Jaroslav Homola

